

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 5C/209/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6314207072
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Hýseková
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2015:6314207072.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Brezno, sudkyňou JUDr. Annou Hýsekovou, v právnej veci navrhovateľov 1) W. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. W., A. XXX/X a 2) P. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. W., A. XXX/X zast. Ulianko & partners, s.r.o., Zvolen, Námestie SNP 41, IČO 36 856 517 proti odporcovi C. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. W., A. XXX/XX zast. JUDr. Richardom Piliarom, advokátom, Brezno, Školská 4 o zaplatenie Bányr takto

rozhodol:

I. Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi v rade 1) sumu vo výške 10.000,-Eur, to všetko v pravidelných mesačných splátkach vo výške 150,- Eur, vždy do 25. dňa v mesiaci k rukám navrhovateľa v rade 1) počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia s tým, že v prípade omeškania sa čo i len s jednou splátkou stáva sa splatným celý dlh naraz.

II. Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľke v rade 2) sumu vo výške 10.000,-Eur, to všetko v pravidelných mesačných splátkach každá vo výške 150,- Eur, vždy do 25. dňa v mesiaci k rukám navrhovateľky v rade 2) počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia s tým, že v prípade omeškania sa čo i len s jednou splátkou stáva sa splatným celý dlh naraz.

III. V prevyšujúcej časti súd návrh z a m i e t a.

IV. O trovách konania b u d e rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

Podaným návrhom sa navrhovatelia domáhali od odporcu nemajetkovej ujmy vo výške 16.500,- Eur každý, ako aj náhrady trov konania. Návrh odôvodnili tým, že sú rodičmi nebohého W. W., ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX. Trestným rozkazom Okresného súdu Brezno bol odporca uznaný za vinného z prečinu usmrtienia v jednočinnom súbahu s prečinom výtržníctva, ktorých sa dopustil tým, že dňa 21.08.2011 v ranných hodinách v pohostinstve v Pohronskej Polhore po predchádzajúcej hádke udrel do tváre W. W., ktorý v dôsledku toho spadol na chrbát a zadnú časť hlavy a utrpel edém mozgu s presunom stredových štruktúr o 9 mm vpravo, postraumatické subarachnoideálne a intercerebrálne krvácanie, subdurálny hematóm vpravo, zlomeninu bázy lebečnej a paramídy s prítomnými vzduchovými bublinami, na následky ktorých dňa 10.12.2011 o 22.45 h v NsP Brezno zomrel. Nebohý sa narodil navrhovateľom ako tretie dieťa po dvoch sestrách. Bol šikovný a pracovitý, vždy ochotne pomáhal. Po skončení SOU sa mu nepodarilo zamestnať a pracoval iba doma, prípadne na brigádach, šetril si peniaze na kúpu motorových vozidiel. Po oznámení, že sa mu niečo stalo boli v šoku, chodili ho pozerat' do nemocnice každý deň, dúfali, že sa jeho stav zlepší. Začiatkom novembra ho zobrali domov aj keď bol jeho stav vážny a starali sa o neho. Dňa 09.12.2011 začal ťažko dýchať, tak mu zavolali záchranku a na druhý deň v nemocnici zomrel. Týmto bolo podľa názoru navrhovateľov nepochybne zasiahnuté do osobnostných práv W. W. a aj jeho rodičov (navrhovateľov), hlavne do práva na život, zdravie, súkromie a rodinný život

a vzhľadom na závažnosť zásahu a nemožnosť odčinenia spôsobenej ujmy je dané právo navrhovateľov na náhradu vzniknutej nemajetkovej ujmy.

Odporca vo svojom vyjadrení k návrhu uviedol, že ľutuje, čo sa stalo a ešte raz sa ospravedľuje. Vzhľadom na ustálenie viny v trestnom konaní by mala byť predmetom dokazovania iba výška nemajetkovej ujmy. Išlo o nedbanlivostný trestný čin, nebolo jeho úmyslom spôsobiť poškodenému smrť. K uvedenej udalosti došlo po vzájomnom doťahovaní, kedy odporca iba raz udrel poškodeného - nebohého, ktorý následkom úderu a prítomnej opitosti spadol na asfaltovú cestu, preto je odporca toho názoru, že nenesie výlučnú zodpovednosť za to, čo sa stalo. Nárok považoval za predčasne podaný na súd a rozporoval aj výšku nemajetkovej ujmy, ktorú žiadali navrhovatelia priznať. Poukázal na skutočnosť, že je nezamestnaný a rozsudkom Okresného súdu Brezno sp.zn. 3C/27/2013 bol zaviazaný nahradiť Všeobecnej zdravotnej poisťovni sumu 9.534,44 Eur za poskytnutú zdravotnú starostlivosť pre poškodeného.

Podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky má každý právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka (ďalej len "OZ"), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 OZ, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Osobnostné práva a právo na ich ochranu predstavujú základné piliere súkromnoprávnej úpravy. Ochrana osobnosti prislúcha každej fyzickej osobe, pričom predmetom ochrany je osobnosť človeka vo svojej celistvosti ako nehmotný statok. Ide o absolútne právo fyzickej osoby, ktoré pôsobí proti všetkým. Jeho obsahom je zákaz akéhokoľvek zásahu, ktorý bol spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo porušenie práv, ktoré sú demonštratívne uvedené v § 11 Občianskeho zákonníka. Túto ochranu zákon zabezpečuje v plnom rozsahu aj vtedy, ak sú zasiahnuté len jednotlivé zložky osobnosti. V občianskom práve platí zásada, že ohrozenie resp. porušenie čo i len jednej stránky osobnosti človeka je ohrozením alebo porušením jeho osobnosti ako celku.

Zodpovednosť za ohrozenie alebo porušenie práva na ochranu osobnosti je založená na objektívnom princípe, čo znamená, že sa nevyžaduje zavinenie na strane ohrozovateľa či narušovateľa práva. Na to aby mohlo dôjsť k vzniku občianskoprávnej sankcie za nemajetkovú ujmu, musia byť splnené zákonom stanovené predpoklady, ktorými sú existencia zásahu, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu, neoprávnenosť (protiprávnosť) tohto zásahu a existencia príčinnej súvislosti medzi zásahom a jeho neoprávnenosťou. V prípade, že dôjde k zásahu do osobnostnej sféry fyzickej osoby stačí, ak ide o zásah, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať ujmu, ktorá spočíva nielen v porušení, ale iba v samotnom ohrození osobnosti fyzickej osoby. Musí ísť pritom o nemajetkovú ujmu, teda takú, ktorá sa nepremieta bezprostredne do majetkovej sféry postihnutej osoby, pretože túto nemajetkovú ujmu je potrebné odlišovať od majetkovej ujmy vrátane ujmy na zdraví s majetkovými dôsledkami. Ďalšou podmienkou použitia jednotlivých právnych prostriedkov ochrany osobnosti je neoprávnenosť zásahu. Pod neoprávneným zásahom chápeme také konanie, ktoré smeruje proti osobnej a mravnej integrite fyzickej osoby, je objektívne spôsobilé znížiť dôstojnosť, vážnosť a česť a ktoré ohrozuje postavenie a uplatnenie danej osoby v spoločnosti. Pokiaľ sa má proti takémuto neoprávnenému zásahu poskytnúť občianskoprávna ochrana, je potrebné, aby išlo o taký zásah, ktorý je objektívne spôsobilý privodiť ujmu na osobnosti. Poslednou podmienkou vzniku občianskoprávnych sankcií pri ochrane osobnosti je príčinná súvislosť medzi neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby objektívne

spôsobilým vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu buď v porušení či len ohrození fyzickej osoby a vznikom tejto nemajetkovej ujmy. Občiansky zákonník nevyžaduje pre úspešnosť uplatnenia práva na ochranu osobnosti zavinenie toho kto sa dopustil takéhoto zásahu. Dôsledkom každého neoprávneného zásahu do práv chránených v § 11 Občianskeho zákonníka je určitá ujma. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba považovať takú ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú, pričom nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase vnímala aj každá iná fyzická osoba.

Z vykonaného dokazovania považoval súd za preukázané, že dňa XX.XX.XXXX približne o 04.30 h v Pohronskej Polhore pred pohostinstvom Topvar Bistro na Hlavnej 62 odporca po predchádzajúcej hádke uderil do tváre W. W., ktorý v dôsledku toho spadol na chrbát a zadnú časť hlavy a utrpel edém mozgu s presunom stredových štruktúr o 9 mm vpravo, postraumatické subarachnoideálne a intercerebrálne krvácanie, subdurálny hematón vpravo, zlomeninu bázy lebečnej a pyramídy s prítomnými vzduchovými bublinami, na následky ktorých dňa XX.XX.XXXX o 22.45 h v NsP Brezno zomrel. Za tento skutok bolo pôvodne odporcovi vznesené obvinenie pre zločin ublíženia na zdraví a prečin výtržníctva. V priebehu prípravného konania došlo k zmene právnej kvalifikácie skutku zo zločinu ublíženia na zdraví na prečin usmrtenia. Za uvedený skutok bol odporca trestným rozkazom Okresného súdu Brezno č.k. 3T/1/2012-110 zo dňa 16.01.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 04.02.2012 uznaný za vinného z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a bol odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere jedného roka, ktorého výkon mu bol podmienenečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní dva a pol roka. Zároveň bol zaviazaný nahradiť poškodenej P. W. (navrhovateľke v rade 2) pohrebné náklady vo výške 1.611,33 Eur a so zvyškom nároku bola poškodená odkázaná na občianske súdne konanie.

Zo znaleckého posudku č. XX/XXXX vypracovaného znalcom MUDr. Richardom Resutíkom pre účely trestného konania vyplýva, že poškodený W. W. utrpel niekoľko zranení, a to traumatické subarachnoidálne krvácanie (úrazové krvácanie pod pavučnicu mozgu), pomliaždenie mozgu, subdurálny hematón vpravo, zlomeninu bázy lebečnej a pyramídy s prítomnými vzduchovými bublinami, pomliaždenie vlasatej časti hlavy temporoparietálne vpravo a poúrazový edém mozgu ako nie priamy úraz, ale následok poškodenia mozgu úrazom. Na otázku, aby popísal mechanizmus vzniku a spôsob zranení poškodeného, či mohli vzniknúť spôsobom, ako je uvedené vo vyšetrovacom spise, teda napadnutím inou osobou znalec v posudku uviedol, že poranenia mohli vzniknúť napadnutím inou osobou, jednoznačne však nevznikli priamo útokom obvineného (odporcu), ale následným pádom poškodeného v opitosti na záhlavie na asfaltovú vozovku po predchádzajúcom údere do tváre. Rozsah poranenia jednoznačne svedčí pre veľmi intenzívny nekoordinovaný náraz poškodeného o asfaltovú cestu.

Navrhovateľ v rade 1) na pojednávaní uviedol, že syn s nimi žil v spoločnej domácnosti, pomáhal mu okolo hospodárstva, bol nezamestnaný, ale vždy porobil čo treba, aj keď si niekedy pofrlal. Po jeho smrti sa navrhovateľovi v rade 1) život obrátil o 180 stupňov, všade ho vidí, ale nemôže sa s ním rozprávať. Navrhovateľ v rade 1) je v súčasnosti zamestnaný na pôle.

Navrhovateľka v rade 2) na pojednávaní uviedla, že s nebohým neboli nikdy väčšie problémy, finančne rodine síce nepomáhal, ale inak pomohol aj s domácimi prácami. Po skutku sa o neho mesiac starala doma. Po jeho smrti sa všetko zmenilo, mala aj psychické problémy, ale nevyhľadala odbornú pomoc. Ona je od roku 1999 nezamestnaná, pracovala iba príležitostne.

Odporca na hlavnom pojednávaní uviedol, že mu je ľúto, čo sa stalo, bol sa ospravedlniť navrhovateľom hneď na druhý deň po skutku. Nie je schopný zaplatiť im sumu, ktorú od neho žiadajú. Zamestnal sa iba v januári tohto roka, predtým bol dlhodobo nezamestnaný, pracoval iba brigádnicke.

Základ nároku navrhovateľov a zodpovednosť odporcu je daná trestným rozkazom Okresného súdu Brezno č.k. 3T/1/2012-110 zo dňa 16.01.2012, ktorým je okresný súd v tomto konaní viazaný v súlade s § 135 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého

je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal.

Súd nemá pochybnosti o tom, že smrť syna navrhovateľov spôsobila vážny zásah do súkromného a rodinného života navrhovateľov. Smrťou syna navrhovateľa stratili sociálne, morálne, ako aj citové puto vytvorené medzi nimi a nebohým synom, ktorý s nimi žil v spoločnej domácnosti a bol ich jediným synom. Protiprávnym konaním odporcu došlo k nenávratnému zničeniu väzieb rodinného života navrhovateľov. Následky zásahu nie je možné odstrániť len morálnou satisfakciou, pretože žiadna by nepostačovala na primerané zadosťučinenie a zmiernenie ujmy navrhovateľov. Ak medzi fyzickými osobami existujú citové, sociálne a morálne vzťahy, ktoré sa vytvorili v ich súkromnom a rodinnom živote, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie inej z nich. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie resp. práva na rodinný život, môže byť ďalšiemu účastníkovi resp. účastníkom vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá čiastočne alebo úplne bráni naplno naplňovať citové potreby, čiže nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová, emocionálna ujma. Ak dôjde k smrti ktoréhokoľvek z členov rodinného vzťahu, pozostala osoba môže utrieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a tak isto aj spoločensva (vzťahu) s blízkou osobou.

Vychádzajúc aj z ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR (napr. 5Cdo/265/2009, 2Cdo/194/2011) súčasťou práva na ochranu súkromia je aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami, a konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny, je konaním nesúcim znaky neoprávneného zásahu do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobností podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti.

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti súd žalobe vyhovel a priznal navrhovateľom náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu porušenia ich práv na ochranu osobnosti, a to práva na ochranu súkromného a rodinného života, do ktorého bolo zasiahnuté protiprávnym konaním odporcu. V prípade existencie neoprávneného zásahu ide o objektívnu zodpovednosť bez ohľadu na zavinenie. V tomto konkrétnom prípade nečakaným úmrtím syna navrhovateľov došlo k závažnému zásahu do ich osobnostných práv, pričom následok zásahu je nezvratný. Pri úmrtí nemôže žiadne zadosťučinenie odčiniť vzniknutú ujmu, ktorá má absolútny charakter. V prípade smrti dieťaťa ide o mimoriadne citlivý zásah do emocionálnej sféry rodičov, ktorí spolu s deťmi tvorili plnohodnotnú fungujúcu rodinu.

Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je potrebné brať do úvahy hlavne závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Smrť ako absolútna a nenahraditeľná strata predstavuje sama o sebe závažný zásah do práva na ochranu osobnosti, pričom spôsobuje ťažké psychické rozpoloženie a v prípade fungujúcej rodiny má za následok dlhotrvajúcu nemožnosť vyrovnáť sa so stratou blízkeho človeka napriek plynutiu času. Následky protiprávneho konania v danom prípade nebolo možné preto odstrániť morálnou satisfakciou a nebolo postačujúce ani vyslovenie viny v trestnom konaní. Bolo potrebné prihliadať na intenzitu, rozsah a trvanie zásahu pri zohľadnení vzťahu navrhovateľov ako rodičov k zomrelému synovi.

Súd pri určení výšky nemajetkovej ujmy vzal do úvahy, že nebohý bol jediným synom, avšak nie jediným dieťaťom navrhovateľov. Okrem neho majú ešte dve dcéry. Tiež prihliadol na vek nebohého, ako aj na skutočnosť, že nebol žiteľom rodiny, naopak, od skončenia školy bol nezamestnaný, žil s rodičmi v spoločnej domácnosti a privyrábal si iba brigádnicky. Veľmi podstatnou okolnosťou pri úvahe súdu boli aj okolnosti, za ktorých došlo ku spáchaniu trestného činu. Ako vyplynulo zo svedeckých výpovedí v trestnom konaní nebohý bol pod vplyvom alkoholu a "zapáral" do viacerých ľudí nachádzajúcich sa v pohostinstve. Odporca sa nedopustil úmyselného trestného činu, udril nebohého iba raz a aj samotné zranenia nebohého vznikli v dôsledku nekoordinovaného pádu na zem v dôsledku prítomnej opitosti, čo vo svojom znaleckom posudku potvrdil aj znalec, nie priamo útokom odporcu. Navrhovateľa sa domáhali zaplataenia nemajetkovej ujmy vo výške 16.500,-Eur každý. Súd má však za to, že s prihliadnutím na všetky vyššie uvedené skutočnosti je nemajetková ujma vo výške 10.000,-Eur pre každého z navrhovateľov v tomto prípade postačujúca, preto návrh v prevyšujúcej časti zamietol.

O trovách konania súd rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej podľa § 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku.

Vzhľadom na sociálnu situáciu odporcu, ktorý bol dlhodobo nezamestnaný a iba od januára tohto roka pracuje ako živnostník mu súd povolil splácať priznanú nemajetkovú ujmu v splátkach po 150,-Eur mesačne pre každého navrhovateľa pod stratou výhody splátok.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici

V odvolaní okrem náležitostí v zmysle § 42 ods. 3 a 79 ods. 1 OSP, musí byť uvedené, proti ktorému súdu a ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že

- v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§205a OSP),
- rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa Zákona č. 233/1995 Z.z. (Exekučný poriadok).